

Raport roczny 2008

Szanowni Państwo!

Za nami kolejny, pełen nowych wyzwań, rok w życiu Stowarzyszenia „Jeden Świat”.

Zapraszamy do lektury raportu z działań Stowarzyszenia „Jeden Świat” w 2008 roku.

Dowiecie się, jakie działania zrealizowaliśmy, zarówno na arenie międzynarodowej, jak i lokalnej. Przyjrzymy się, z jednej strony, projektom wolontariatu długoterminowego i krótkoterminowego - workcampom. Z drugiej zaś, przypomnimy nasze projekty edukacyjne i działania lokalne.

Znajdziecie tu również informacje na temat władz Stowarzyszenia „Jeden Świat”, zespołu pracowników i wolontariuszy zaangażowanych w nasze działania.

Niech wydarzenia z 2008 będą inspiracją do kreatywności, otwartości i działania w roku 2009!

Pracownicy i Zarząd Stowarzyszenia „Jeden Świat”

Zawartość

O nas	2
Workcampy	3
Workcampy w Polsce	4
Wolontariat długoterminowy	8
Projekty edukacyjne	10
Działania lokalne	14
Działalność międzynarodowa	15
Kalendarium 2009	16
Autorzy	18

Service Civil International

SCI jest międzynarodową organizacją pokojową powstałą w 1920 r., gdy międzynarodowa grupa, pod przewodnictwem szwajcarskiego pacyfisty Pierre'a Ceresole'a wstrząśnięta ogromem agresji i zniszczeń dopiero co zakończonej I wojny światowej wspólnie zaczęła pracować przy odbudowie domów we wsi Esnes koło Verdun we Francji.

We wspólnej pracy wzięli udział przedstawiciele narodów stojących niedawno po przeciwnych stronach frontu. W ten sposób uczestnicy pierwszego workcampu udowodnili, że ludzie niezależnie od narodowości, religii czy pochodzenia mogą żyć i pracować w pokojowy sposób.

Do dnia dzisiejszego SCI rozwinęło się w międzynarodowy ruch skupiający oddziały w 43 krajach świata. Obecnie SCI organizuje około 400 międzynarodowych workcampów, w których bierze udział ponad 5000 wolontariuszy. Oprócz tego organizuje seminaria tematyczne, długoterminowe projekty wolontariackie, szkolenia, kampanie solidarności.

Na arenie międzynarodowej SCI ma status konsultacyjny przy UNESCO i Radzie Europy

Stowarzyszenie „Jeden Świat” zostało zarejestrowane w roku 1994, choć działalność rozpoczęło już w 1992 roku. Mamy więc, jak kto woli, 14 lub 16 lat. Od 2004 roku posiadamy status Organizacji Pożytku Publicznego. Od samego początku działamy w ramach międzynarodowej organizacji Service Civil International (SCI), której jesteśmy aktywnym oddziałem.

Naszą misją jest promowanie idei pokoju i porozumienia między ludźmi poprzez międzynarodowy i krajowy wolontariat oraz edukację. Wśród naszych działań, priorytetami pozostają projekty wolontariatu krótko- i długoterminowego oraz programy edukacyjne.

Bieżącą pracą Stowarzyszenia kieruje Zarząd działający na zasadzie pracy społecznej, od marca 2008 w jego skład wchodzi: Miłosz Hodun, Marta Kurek, Anna Myślak, Małgorzata Tur oraz Elżbieta Żórawska.

Niezależnym organem kontrolnym Stowarzyszenia jest Komisja Rewizyjna, w której skład wchodzi: Joanna Cieślińska, Grażyna Puławska oraz Anna Stachowiak-Gauden.

Sercem Stowarzyszenia są jego pracownicy i wolontariusze.

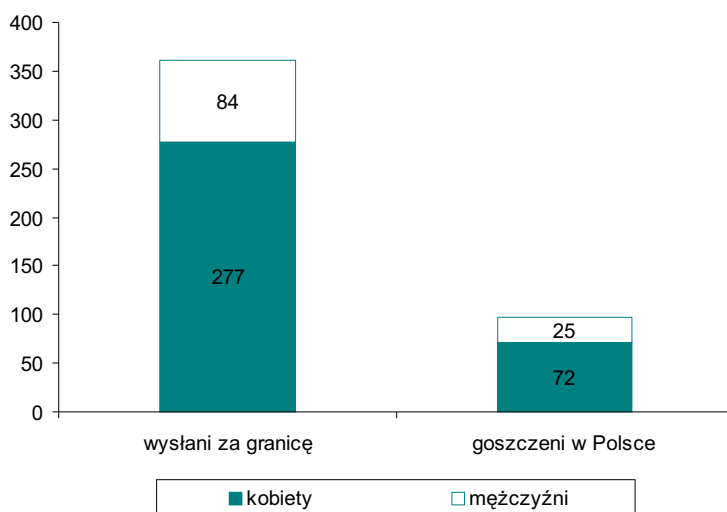
W gronie pracowników mamy Justynę Byczkowską, Miłosza Czerniejewskiego, Monikę Czerwińską, Anetę Cruz-Kąciak, Klaudię Rutkowską oraz Agnieszkę Szczepanik.

Najwyższą władzę Stowarzyszenia stanowi Walne Zebranie Członków zbierające się zwykle raz w roku w marcu, podejmując najważniejsze dla działalności Stowarzyszenia decyzje.

Krótkoterminowe projekty wolontariackie - workcampy

W 2008 roku wysłaliśmy 361 wolontariuszy na workcampy zagraniczne oraz gościliśmy na naszych workcampach w Polsce 97 wolontariuszy zagranicznych i polskich. Poniższe zestawienia prezentują liczbę wolontariuszy wyjeżdżających za granicę i przyjeżdżających do Polski na workcampy, z podziałem na płeć oraz wiek.

Liczba wolontariuszy wysłanych za granicę	Wiek	Liczba wolontariuszy goszczonych w Polsce
4	16 – 17	3
288	18 – 25	55
35	26 – 35	14
4	36 – 45	2
1	46 – 65	1
0	powyżej 65	1
29	nieznane	21
361	suma	97

Workcamp

Jedną z form promowania pokoju i zrozumienia między ludźmi różnego pochodzenia są międzynarodowe obozy wolontariackie zwane workcampami. Są to krótkoterminowe projekty, podczas których kilku - kilkunastu wolontariuszy z różnych krajów ma za zadanie wykonanie wspólnie pracy o szczególnym znaczeniu dla społeczności lokalnej i/lub organizacji pozarządowych. Praca ta ma wspomóc lokalne inicjatywy i przedsięwzięcia, które będą kontynuowane po zakończeniu workcampu.

Wolontariusze pracują ok. 6 godz. dziennie, przez 5 dni w tygodniu. Charakter ich pracy zależy od tematyki obozu - może to być praca z dziećmi (nauka angielskiego, gry i zabawy), może to być projekt ekologiczny, prace remontowe lub organizowanie festiwalu promującego pokój, tolerancję lub ekologię.

WORKCAMPY W POLSCE

W 2008 roku Stowarzyszenie „Jeden Świat” zorganizowało 10 workcampów w Polsce. Współpracowaliśmy z Muzeum Martyrologicznym w Żabikowie, Państwowym Muzeum na Majdanku, Ośrodkiem dla Uchodźców w Lininie, Ośrodkiem Monaru w Gaudynkach, Fundacją im. Brata Alberta w Radwanowicach, Fundacją Nemo w Kopańcu - Międzyzlesiu, Stowarzyszeniem „Zielona Przestrzeń” w Grabowie, Stowarzyszeniem Dziedzictwa Mniejszości Karpackich w Tyrawie Wołoskiej oraz Nieformalną Grupą Artystów i Animatorów. Projekty były różnorodne, wolontariusze m.in. pracowali z uchodźcami, osobami niepełnosprawnymi, czyścili macewy, porządkowali tereny Miejsc Pamięci czy zajmowali się pracami renowacyjnymi. Planowany workcamp w ośrodku dla uchodźców w Smoszewie nie odbył się ze względu na zagrożenie epidemiologiczne. Poniżej przedstawiamy krótkie opisy workcampów zrealizowanych w 2008.

„Po pewnym czasie przestaliśmy spostrzegać siebie jako Polaków i Niemców, a zaczęliśmy traktować się jak jedną dużą grupę. Co więcej, uczenie się o tragedii, jaka miała miejsce na Majdanku, przyczyniło się w dużej mierze do utrwalania idei pokoju”, wolontariusz workcampu Majdanek

PL-SCI 1.2 ŻABIKOWO (k. Poznania)

26 lipca - 9 sierpnia

Żabikowo stworzone w 1941 roku było jednym z obozów przymusowej pracy dla Żydów budujących autostradę z Frankfurtu nad Odrą. Miała ona włączyć Poznań, a potem całą Polskę, do sieci niemieckich autostrad. Obóz został zamknięty w 1943 r. i więźniowie zostali przeniesieni do innych obozów pracy przymusowej lub obozu zagłady w Chełmnie/Ner. Następnie teren ten został przekwalifikowany na policyjne więzienie dla Polaków podejrzanych przez Gestapo o kolaborację. Po wojnie w 1948 r. teren służył jako obóz dla internowanej niemieckiej ludności cywilnej.

Podczas organizowanego już po raz trzeci workcampu w Żabikowie, wolontariusze konserwowali i prowadzili dokumentację nagrobków z byłego cmentarza żydowskiego (macew), organizowali wystawę w muzeum, zajmowali się różnymi pracami porządkowymi na terenie byłego obozu.

Ważnym elementem tego workcampu była część studyjna, która w tym roku dotyczyła m.in. historii obozu w Żabikowie oraz Chełmnie/Ner, kultury żydowskiej, pokoju i praw człowieka, ludobójstwa dzisiaj.

Koordynatorki workcampu: Edyta Niemyjska, Katarzyna Wojnicka

PL-SCI 1.4 MAJDANEK (Lublin)

16 - 30 sierpnia

W latach 1941-1944 Majdanek służył nazistom jako obóz koncentracyjny. Obóz miał być źródłem darmowej siły roboczej dla realizacji planów budowania niemieckiego imperium na wschodzie. Był drugim co do wielkości obozem koncentracyjnym w Europie. Około 300.000 ludzi 50 różnych narodowości było więzionych na Majdanku. Dzisiaj na Majdanku istnieje Państwowe Muzeum, z którym Stowarzyszenie współpracuje od kilku lat.

Workcamp na Majdanku to wyjątkowy projekt, bo bierze w nim udział młodzież polsko-niemiecka. Od kilku lat dzięki dofinansowaniu Fundacji Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, wolontariusze z obu krajów mają szansę razem pracować na terenie Muzeum, podejmując się prac konserwatorsko-porządkowych i pomocy w archiwach Muzeum. Część studyjna projektu to historia obozu, obozy koncentracyjne/zagłady, Holokaust, polsko-niemieckie stosunki po II wojnie światowej, pokój i prawa człowieka.

Koordynatorzy workcampu: Aleksandra Duż, Goetz Hermann

WORKCAMPY W POLSCE

PL-SCI 1.5 Ośrodek dla cudzoziemców (Linin k. Warszawy) 26 lipca - 9 sierpnia
Każdego roku Stowarzyszenie „Jeden Świat” organizuje workcamps w ośrodkach dla uchodźców, głównie dzięki przekazanemu przez Państwa 1% podatku. Celem takich projektów jest wniesienie energii i ducha międzynarodowej solidarności w codzienne życie uchodźców w ośrodkach. Praca na workcampie w Lininie polegała na organizowaniu gier, zajęć artystycznych, wydarzeń sportowych dla dzieci i młodzieży z ośrodka. Część studyjna była poświęcona tematowi uchodźców w Polsce i na świecie.
Koordynatorka workcampu: Nadzieja Krasieńska

PL-SCI 4.1 RADWANOWICE (k. Krakowa)

2 - 16 sierpnia

Workcamp został zorganizowany po raz drugi we współpracy z Fundacją Brata Alberta w ośrodku dla osób niepełnosprawnych. W usytuowanym w Radwanowicach - pięknej wiosce otoczonej lasami, około 15 km od Krakowa - ośrodkiem, Fundacja opiekuje się ludźmi niepełnosprawnymi psychicznie i fizycznie (w wieku 18-62 lat) przez organizowanie i prowadzenie domów społecznych (opieka stacjonarna), a także przez szkoły integracyjne, warsztaty, obozy rehabilitacyjne. Celem workcampu była integracja mieszkańców z międzynarodowymi wolontariuszami, którzy wnieśli promyk słońca w codzienne życie ośrodka. Praca wolontariuszy polegała na pomocy w organizowaniu gier i warsztatów artystycznych, przygotowywaniu rysunków i fotografii razem z rezydentami, prowadzeniu zajęć integracyjnych, pomocy w codziennych zadaniach mieszkańców. Wolontariusze mieli okazję m.in. poznać historię Fundacji Brata Alberta oraz tematykę niepełnosprawności umysłowej.

Koordynatorzy workcampu: Krzysztof Jabłonowski, Martyna Łukasik

PL-SCI 5.1 Międzynarodowe Warsztaty (Petrykozy k. Warszawy)

2 - 16 sierpnia

Petrykozy są małą wioską usytuowaną ok. 30 km od Warszawy. Znajduje się tam XIX-wieczny skansen z zabytkowymi wiatrakami, chatą, karczmą i kuźnią. W tej bajkowej scenerii miały miejsce warsztaty międzynarodowe dla dzieci i młodzieży z Petrykoz i pobliskich miejscowości. Zorganizowała je Nieformalna Grupa Artystów i Animatorów. Było to drugie tego typu przedsięwzięcie po zeszłorocznych warsztatach artystyczno-sportowych. Pierwszy raz natomiast projekt został połączony z workcampem. Wolontariusze organizowali i prowadzili autorskie warsztaty. Przygotowali także krótkie performance prezentujący kulturę lokalnej społeczności. Podczas części studyjnych workcampu wolontariusze mieli szansę zapoznać się z metodyką tworzenia zajęć warsztatowych dla dzieci, zasadami bezpieczeństwa w pracy z dziećmi i podyskutować na temat dialogu międzykulturowego.

Koordynatorka workcampu: Anna Walczak

WORKCAMPY W POLSCE

PL-SCI 6.1 ZIELONA PRZESTRZEŃ (k. Szczecinka)

9 - 16 sierpnia

„Zielona Przestrzeń” jest nowym stowarzyszeniem opartym na entuzjazmie dwóch osób, które założyły je w całkiem odizolowanej wiosce otoczonej pięknymi jeziorami, lasami i wzgórzami Pomorza w północno-zachodniej części Polski. Stowarzyszenie działa na rzecz zachowania tradycyjnego charakteru wsi oraz środowiska naturalnego. Środkiem obranym do osiągnięcia tych celów jest prowadzenie akcji edukacyjnych. Podczas organizowanego po raz pierwszy workcampu, wolontariusze pomagali w budowie nowego biura Stowarzyszenia (rozbiórka starej stodoły), które ma być miejscem warsztatów, między innymi o tematyce ekologicznej, dla lokalnej społeczności.

Koordynatorka workcampu: Anna Hernik

PL-SCI 9.1 NEMOLAND (k. Jeleniej Góry)

26 lipca - 9 sierpnia

Fundacja Nemo usytuowana w Karkonoszach - na granicy z Niemcami i Czechami jest międzynarodowym centrum, które ma na celu promocję i rozwój regionu poprzez projekty konserwatorskie, ochronę i promocję kultury, ekologiczne wydarzenia. Pobliskie projekty wykopaliskowe niszczą środowisko i dlatego rozwój ekonomicznych alternatyw takich jak agroturystyka jest szansą przeciwstawienia się takim rozwiązaniom przemysłowym. Podczas organizowanego po raz drugi workcampu wolontariusze konstruowali i dekorowali centrum legend Nemo.

Koordynatorki workcampu: Laetitia Barbry, Marta Zadykowicz

„Ten projekt miał swój znaczny wkład w promocję pokoju i wzajemnego zrozumienia, ponieważ pokazał, że możemy budować społeczeństwo z ludźmi z innych kultur bez konfliktów...”, wolontariusz workcampu Nemoland

PL-SCI 8.1 MONAR GAUDYNKI (k. Ełku)

5 - 19 lipca

Nasze Stowarzyszenie współpracuje z Ośrodkiem Monaru w Gaudynkach już od 15 lat, a organizowane workcampy odnoszą sukcesy. Monar jest największą polską organizacją pozarządową zajmującą się osobami uzależnionymi od alkoholu i narkotyków, bezdomnymi i zarażonymi wirusem HIV. Ośrodek Monar-Gaudynki zajmuje się głównie osobami uzależnionymi od narkotyków i usytuowany jest w malowniczym regionie mazurskich jezior w północno-wschodniej części Polski, z dala od zgiełku miasta. W ośrodku jest około 30 pacjentów w wieku 20-30 lat, którzy pracują, żyją i biorą razem udział w grupowej terapii. Głównym zadaniem wolontariuszy było integrowanie się ze społecznością poprzez pomaganie im w codziennej pracy (ogrodnictwo, sprzątanie, praca w kuchni, renowacja itp.) oraz branie udziału w aktywnościach czasu wolnego. Gry, ogniska, zajęcia sportowe, warsztaty dla rezydentów przynoszą świeżą energię i motywację do dalszej terapii w ośrodku. Podczas drugiego tygodnia wolontariusze razem z mieszkańcami ośrodka udali się w podróż campingową do pięknego rejonu jezior.

Koordynatorzy workcampu: Bartłomiej Płoskonka, Elżbieta Żórawska

WORKCAMPY W POLSCE

PL-SCI 9.2 HOLUCZKÓW (k. Sanoku i Przemyśla) 5-19 lipca
PL-SCI 9.3 SIEMUSZOWA (k. Sanoku i Przemyśla) 9-23 sierpnia

W 2008 roku we współpracy ze Stowarzyszeniem Dziedzictwa Mniejszości Karpackich zorganizowaliśmy dwa workcamps. Projekty miały miejsce w południowo-wschodniej części Polski w małych miejscowościach Holuczków oraz Siemuszowa w okręgu Tyrawy Wołoskiej, w pięknym rejonie gór karpackich, blisko granicy z Ukrainą. Jest to bogaty kulturowo region, gdzie zawsze wiele różnych narodowości i mniejszości narodowych mieszkało razem w harmonii (m.in. Polacy, Żydzi, Niemcy i Romowie). Po II wojnie światowej miały tu miejsce ważne historycznie regionalne wydarzenia: przesunięcie granic, konflikty i repatriacje cywilów. Podczas prac restauracyjnych, historycznych i artystycznych warsztatów oraz integracji z lokalną społecznością wolontariusze mieli szansę odkryć unikalną historię tego miejsca. Praca wolontariuszy polegała przede wszystkim na odnawianiu zniszczonych i zaniedbanych nagrobków oraz uporządkowywaniu otaczającego terenu.

Część studyjna dotyczyła wielokulturowości regionu oraz mniejszości narodowych w Polsce.

Koordynatorki workcampu w Siemuszowej: Edyta Fołtyn, Viktoriya Pryadko; w Holuczkwie: Magdalena Barocha, Marta Kotwica

„Byliśmy jedną rodziną przez dwa tygodnie. Teraz jestem jeszcze pewniejszy, że ludzie są po prostu ludźmi bez względu na to skąd pochodzą. Jesteśmy równi; różni, ale wciąż jesteśmy po prostu ludźmi, którzy potrzebują przyjaciół, siebie nawzajem”, wolontariusz workcampu *Międzynarodowe Warsztaty, Petrykozy*

WOLONTARIAT DŁUGOTERMINOWY

European Voluntary Service (EVS)

Wolontariat Europejski (EVS) jest jedną z Akcji Programu „Młódzież w działaniu” i jest skierowany głównie do młodych ludzi w wieku 18-30 lat. Daje on szansę wyjazdu za granicę na projekty wolontariackie na okres od 2 do 12 miesięcy, w szczególnych wypadkach na czas od 2 tygodni do 2 miesięcy.

EVS powstał po to, by wolontariusze mogli zdobywać kompetencje i umiejętności wpływające na ich rozwój osobisty i zawodowy przez doświadczenia związane z edukacją pozaformalną. Dzięki wsparciu finansowemu tego programu wolontariusz ma zapewnioną podróż, zakwaterowanie, wyżywienie, kieszonkowe oraz wsparcie mentora i szkolenia przygotowujące i wprowadzające do kultury kraju pobytu. Pamiętaj! Każdy może zostać wolontariuszem, bez względu na swój stan zdrowia, przeszkody społeczne, rodzinne, geograficzne czy finansowe.
www.mlodziw.org.pl

Wolontariat długoterminowy stanowi od paru lat jedno z atrakcyjniejszych dla młodzieży narzędzi samorozwoju i klucz do poznania innych kultur i ludzi. Jest to możliwość wyjazdu na czas od 3 do 12 miesięcy, w czasie których wolontariusz pracuje na rzecz lokalnej społeczności przy wsparciu organizacji goszczącej. Praca jest zróżnicowana, w zależności od profilu organizacji goszczącej, jak i potrzeb lokalnych oraz możliwości i zainteresowań wolontariusza. Projekty długoterminowe realizujemy korzystając z możliwości Programu „Młódzież w działaniu”, Wolontariatu Polska Pomoc oraz funduszy lokalnych.

Wolontariat Europejski (EVS)

Projekt współfinansowany ze środków Programu „Młódzież w działaniu”.

W roku 2008, korzystając z możliwości Programu „Młódzież w działaniu” zdecydowaliśmy się na dwa duże projekty dla wolontariuszy „Vols for communities” i „Art of life”, angażujące 8 partnerów europejskich. W ramach tej współpracy wysłaliśmy za granicę 8 wolontariuszy oraz przyjęliśmy w naszym biurze lub u partnerów 5 osób. W naszym biurze bardzo efektywnie pracowały Laëtitia Barbry, Sophie Wintzer i Marta Stecuła, w Ośrodku Szkolno - Wychowawczym dla dzieci niesłyszących - Maria Kranz i Valeria Colombo.

Poza projektami wielostronnymi, wysłaliśmy za granicę 15 wolontariuszy realizując umowy bilateralne z partnerami z Hiszpanii, Niemiec, Włoch, Serbii, Kosowa, Ukrainy, Rosji i Białorusi. Dodatkowo 16 osób kontynuowało projekty rozpoczęte w roku 2007, a 4 wyjechały za granicę już w 2009 roku. W sumie więc zajmowaliśmy się projektami i działaniami 43 wolontariuszy EVS.

Long Term Volunteering (LTV)

Projekty finansowane przez lokalnych partnerów ze środków własnych

Korzystając z międzynarodowej współpracy w ramach Service Civil International wysłaliśmy na projekty do lokalnych partnerów w Stanach Zjednoczonych, Holandii i Szwajcarii 4 osoby. Zaakceptowaliśmy także do projektu w Monarze Marianówek wolontariusza z Indii, który jednak z powodu kryzysu finansowego ostatecznie nie przyjechał.

Koordinacja: Agnieszka Szczepanik

**Liczba wolontariuszy
wysłanych za granicę**

**Liczba wolontariuszy
goszczonych w Polsce**

24	kobiety	5
4	mężczyźni	0
28	razem	5

WOLONTARIAT DŁUGOTERMINOWY

W miejscu kolibrów: wolontariat dla zrównoważonego rozwoju w Meksyku.

Kontynuując naszą zeszłoroczną współpracę z Departamentem Współpracy Rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wystaliśmy w ramach programu Wolontariat Polska Pomoc wolontariusza do Meksyku na projekt „W miejscu kolibrów: wolontariat dla zrównoważonego rozwoju w Meksyku”. Celem projektu było wspieranie zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych w meksykańskim stanie Michoacán. Projekt składał się z kilku części: przygotowań, działań wolontariusza w Ciudad Hidalgo, inicjatywy edukacyjnej i ewaluacji.

Wolontariusz Daniel Pluta, współpracując z nauczycielami i uczniami, przygotował i przeprowadził warsztaty nt. pokoju, brał udział w organizacji wydarzeń edukacyjno-kulturalnych angażujących społeczność lokalną, prowadził zajęcia językowe.

W ramach inicjatywy edukacyjnej powstała płyta CD zawierająca najważniejsze informacje o programie Wolontariat Polska Pomoc, projekcie i organizacjach w niego zaangażowanych, Meksyku i stanie Michoacán.

W realizację projektu zaangażowała się grupa polskich wolontariuszy, którzy uczestniczyli w tworzeniu płyty oraz zorganizowali otwarte spotkania tematyczne o Meksyku i Ekwadorze. Kiloro z nich zamierza wyjechać na wolontariat do Ameryki Łacińskiej w 2009 r.

Koordynacja: Aneta Cruz-Kąciak

Organizacja Wspierająca Wolontariat Europejski (EVS)

Projekt współfinansowany ze środków Programu „Młodzież w działaniu”.

W roku 2008 zostaliśmy uznani za Organizację Wspierającą EVS w województwie wielkopolskim. W ramach projektu podjęliśmy:

Działania służące zachęceniu młodych osób do udziału w wolontariacie:

- stacjonarne i wyjazdowe spotkania informacyjne z młodzieżą, prowadzone w nieformalnej atmosferze, przy współudziale byłych i obecnych wolontariuszy EVS;
- promowanie EVS w radiu i portalach internetowych;
- stoisko EVS w ramach Targów Pracy i Edukacji skierowanych do młodzieży;
- zachęcanie osób zainteresowanych działaniami Stowarzyszenia „Jeden Świat” do udziału w EVS;
- konkurs na hasło promujące EVS w Wielkopolsce, druk ulotek;
- szkolenie z radzenia sobie z szokiem kulturowym.

Działania służące zachęceniu organizacji do zaangażowania się w wolontariat:

- indywidualne spotkania z zainteresowanymi organizacjami: w sumie 12 organizacji odwiedzonych;
- konsultacje;
- budowanie kompetencji poprzez zachęcanie do udziału w różnego rodzaju szkoleniach na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym;
- pomoc w napisaniu listu intencyjnego;
- w razie potrzeby zaproponowanie koordynowania projektu goszczącego.

Działania zapewniające wsparcie organizacjom zaangażowanym w EVS:

- wspólne wypracowanie strategii działania;
- konsultacje;
- szkolenie nt. ewaluacji projektów EVS.

Koordynacja: Agnieszka Szczepanik

27 października 2008

„(...) Zaczniemy od wątpliwości. Jakies dwa tygodnie temu poszedłem z koleżanką wysłać paczkę do USA. Wcześniej musieliśmy ją zapakować, więc poszliśmy do takiego specjalnego sklepiku, który robi to za grosze i nawet dają pudełko. Tam panie jak zwykle zaczęły wypytywać nas, co my tutaj robimy. Powiedziałem, że uczę angielskiego w szkole CECyTEM. Na co jedna pani powiedziała do drugiej: "Zobacz, muszę przyjechać z tak daleka, żeby nas uczyć angielskiego"... To zdanie obudziło mój bunt i wątpliwości... Po pierwsze angielski tutaj to jest trochę zabawna sprawa... A po drugie pani od angielskiego u nas w szkole jest naprawdę dobrą nauczycielką i sobie poradzi spokojnie... Więc tak naprawdę to nie jesteśmy potrzebni tutaj... Wątpliwość... Potem poszedłem na Internet i postanowiłem wkleić logo sponsora na mojego bloga... Polska pomoc... I słowo pomoc naprawdę mnie uderzyło... Pomagać... Ale komu, po co, na co, w jakim celu i tak naprawdę to kto nas prosi o pomoc... I czy pomoc nie jest założeniem, że ktoś czegoś nie potrafi zrobić, więc my mu pomożemy to zrobić??? Wsparcie, rozwój, ale nie pomoc... Nie przyjechałem tutaj w niczym pomóc, nie przyjechałem tutaj niczego zmienić, nie wybuduję studni, nie zasieję drzew... Przyjechałem tutaj się uczyć i dzielić się swoim doświadczeniem... Tylko tyle... Pytanie, co ja tutaj robię towarzyszy mi już od jakiegoś czasu. I to nie jest tak, że nie cieszę się, że tu jestem czy też, że nie podoba mi się, co tutaj robię (choć uczenia angielskiego mam po dziurki w nosie)... Pytanie jest, czego my, biali wolontariusze z Europy i Ameryki, szukamy w Ameryce Łacińskiej... (...) Przyjechałem tutaj żeby się uczyć i znaleźć płaszczyznę wspólnego działania. I po to, żeby przez wspólne działanie budować coś wspólnego - świat, w którym ludzie mogą żyć w pokoju... Zawiązać relacje z osobami poznanymi tutaj i poprzez te relacje budować pokój... To chyba odnośnie mojej motywacji na ten moment byłoby tyle... Wątpliwości pozostają i tak naprawdę mam nadzieję, że mnie nigdy nie opuszczą!!!”

fragment bloga Daniela Pluty

OPP - Organizacja Pożytku Publicznego

Od kilku lat prawo polskie daje możliwość każdemu zarabiającemu obywatelowi przekazania 1% podatku na rzecz dowolnie wybranej organizacji społecznej, która posiada tzw. status Organizacji Pożytku Publicznego (OPP). Nasze Stowarzyszenie uzyskało status OPP w sierpniu 2004 roku. Oznacza to, iż nasze działania m.in. z zakresu promocji wolontariatu, różnych form edukacji młodych ludzi, promowania postaw tolerancji i poszanowania praw człowieka oraz aktywności obywatelskiej są oficjalnie uznane jako potrzebne i pożyteczne dla naszego społeczeństwa. Status OPP to dla nas możliwość jeszcze skuteczniejszego i efektywniejszego realizowania naszych działań poprzez wsparcie finansowe od obywateli, którzy nam zaufali.

Od 2008 roku możesz przekazać Stowarzyszeniu 1% Twojego podatku wskazując nas w deklaracji podatkowej.

Projekty edukacyjne

Edukacja nieformalna obok wolontariatu jest częścią misji Stowarzyszenia „Jeden Świat”. W roku 2008 szczególnie nacisk położyliśmy na edukację o uchodźcach i prawach człowieka.

Programy edukacyjne są przez nas realizowane w taki sposób, by młodzi ludzie mogli najpierw zdobyć wiedzę na określony temat, a następnie doświadczyć jej w praktyce. We wszystkich programach staramy się łączyć teorię z praktyką. W przypadku edukacji o uchodźcach, spotkać się z tymi osobami i ich codziennymi problemami w ośrodku dla uchodźców.

Doświadczenie grupy osób zainteresowanych podobną tematyką, inspirowanych warsztatami, wymiana doświadczeń, a także możliwość dyskusji i działania w trakcie bezpośredniego kontaktu z tematem jest dla większości uczestników doświadczeniem zasadniczo wzbogacającym. Mamy nadzieję, że wielu uczestników działań edukacyjnych zostanie w trwały sposób zachęcona do własnych działań edukacyjnych i wolontariackich.

Polityka szkoleniowa

Sformułowanie oraz zapisanie polityki szkoleniowej będącej rezultatem intensywnych dyskusji wśród zaangażowanych członków zarządu, pracowników oraz aktywnych trenerów uważamy za jedno z naszych ważniejszych osiągnięć na tym polu. Celem wypracowanej polityki jest zapewnienie efektywnego zarządzania wiedzą w organizacji, jakości organizowanych projektów edukacyjnych oraz ciągłości w przekazywaniu wiedzy przez trenerów (zarówno na poziomie wymiany doświadczeń, jak i kształcenia „trenerów-praktykantów”).

Do narzędzi opracowanych należą m.in. szczegółowe kwestionariusze aplikacyjne oraz ewaluacyjne zarówno dla prowadzących, jak i dla uczestników szkoleń oraz Pula Trenerów - rozbudowana baza danych trenerów aktywnych w organizacji.

„Uchodźcy: teoria i praktyka”

Grupa osób, która zajmuje się w naszym Stowarzyszeniu tematem uchodźstwa postanowiła połączyć swoją wiedzę i doświadczenie w tym temacie, tworząc duży projekt edukacyjny bazowany częściowo na zesztorocznym projekcie „Być, czy nie być... uchodźcą?”. Efektem pracy tej grupy był realizowany w roku 2008 projekt „Uchodźcy: teoria i praktyka”, finansowany przez Fundusz dla Organizacji Pozarządowych.

Projekt ten był międzyrodowiskową i interdyscyplinarną platformą uczenia się i wymiany doświadczeń w temacie uchodźstwa. Uczestnicy zdobywali wiedzę i realizowali działania w ramach jednego z trzech filarów: edukacyjnego, przeznaczonego dla osób zainteresowanych edukacją o uchodźcach; projektowego, przeznaczonego dla osób zainteresowanych tworzeniem projektów z uchodźcami i na rzecz uchodźców; naukowo-badawczego, przeznaczonego dla osób zainteresowanych teoretycznymi i badawczymi aspektami uchodźstwa.

Seminarium początkowe

W dniach 26-30 marca 2008 r. odbyło się seminarium, które było równocześnie rozpoczęciem projektu „Uchodźcy: teoria i praktyka”. W seminarium wzięło udział 50 uczestników podzielonych na trzy filary: edukacyjny, projektowy i naukowo-badawczy. Pierwsza część seminarium poświęcona była zagadnieniu uchodźstwa: jego historii, aspektom politycznym, prawnym, psychologicznym, społecznym czy kulturowym. Na specjalnie przygotowanej sesji poświęconej kulturze czeczeńskiej, uczestnicy mogli przygotować się do spotkania z Czeczenami w trakcie wizyty w ośrodku. Część tę uświetniła obecność prof. dr hab. Romana Wieruszewskiego, który podzielił się z nami swoim bogatym doświadczeniem związanym z pracą w Radzie ds. Uchodźców. W drugiej części seminarium uczestnicy zgłębiali wiedzę i zdobywali umiejętności z zakresu prowadzenia i przygotowywania warsztatu, pisania i planowania projektów, a także przygotowywania badań na tematy związane z uchodźcami (w zależności od filaru). Celem tej części było przygotowanie się do realizacji działań własnych.

Seminarium poprowadzili: Kinga Białek, Izabela Czerniejewska, Magdalena Kocejko, Marta Kochanowska, Izabella Main oraz Małgorzata Tur.

Wizyty w ośrodku dla uchodźców

Drugim etapem projektu były wizyty w ośrodkach dla uchodźców. Wizyty odbyły się w Łomży, Białymstoku i Smoszewie, a ich celem było zarówno poznanie uchodźców, jak i organizacja zabaw dla dzieci i różnorodnych zajęć dla osób dorosłych. Oprócz tego uczestnicy mieli też okazję spotkać się z pracownikami socjalnymi i/lub wolontariuszami pracującymi w ośrodkach dla uchodźców.

Działania własne

W trzecim etapie projektu, uczestnicy zrealizowali własne działania polegające na przygotowaniu i przeprowadzeniu warsztatów, przygotowaniu mini-projektu czy projektu badawczego w tematyce uchodźców (kwiecień, maj, czerwiec 2008).

Seminarium podsumowujące

Zwieńczeniem tych działań było seminarium podsumowujące, które odbyło się w dniach 4-6 lipca 2008 r. oraz publikacja będąca prezentacją dokonań projektu.

Koordynatorzy projektu: Miłosz Czerniejewski, Daniel Pluta

Uchodźcy w Polsce

W Polsce rocznie o status uchodźcy ubiega się ok 7 tys. osób. Ogromna większość z nich to osoby narodowości czeczeńskiej. Przybywają do Polski w poszukiwaniu bezpieczeństwa, schronienia i lepszego życia. W trakcie trwającej niejednokrotnie ponad rok procedury nadawania statusu uchodźcy, przebywają w jednym z ośrodków położonych głównie na wschodzie Polski. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji rozpoczyna się dla nich długi proces integracji z naszym społeczeństwem.

Stowarzyszenie „Jeden Świat” pracuje na rzecz uchodźców od roku 1996. Działamy poprzez edukację, promując postawę otwartości i tolerancji dla uchodźców, oraz poprzez workcampy, wspierając uchodźców znajdujących się w ośrodkach i czekających na decyzję o przyznaniu im statusu uchodźcy lub innej formy ochrony.

PROJEKTY EDUKACYJNE

Projekt „Human Rights Education in practice!”

Stowarzyszenie „Jeden Świat” już od wielu lat chętnie dzieli się swoimi doświadczeniami z zakresu edukacji praw człowieka z innymi organizacjami z regionu Europy Środkowej i Wschodniej. Jedną z form wspierania naszych partnerów w działaniach na rzecz praw człowieka i przeciwdziałania dyskryminacji jest zapraszanie ich aktywistów na nasze programy szkoleniowe. Równie ważne dla naszego Stowarzyszenia jest wzbogacanie własnych doświadczeń poprzez uczenie się od partnerów, z którymi współpracujemy.

Projekt miał formę długoterminowego (pięciomiesięcznego) programu szkoleniowego i składał się z trzech zasadniczych elementów:

1. Szkolenie wprowadzające (Human Rights Education, listopad 2008 r.). Program obejmował: podstawowe zagadnienia teoretyczne w temacie praw człowieka oraz edukacji na rzecz praw człowieka, zasady realizowania programów edukacyjnych oraz planowanie działań własnych.

2. Działania własne (od grudnia 2008 do marca 2009) realizowane były przez uczestników w swoich krajach. Obejmowały one m.in.: warsztaty dla młodzieży, wystawy, spotkania realizowane we własnych środowiskach lokalnych. W tej części uczestnicy mieli możliwość otrzymania wsparcia trenerów poprzez e-mail, platformę internetową PBWiki oraz indywidualne wizyty monitorujące.

3. Szkolenie zamykające (Combating Discrimination, marzec 2009). Program tego szkolenia skoncentrowany był na dwóch kwestiach ewaluacji działań własnych i refleksji nad własnym procesem uczenia się, a także aspekcie dalszego wsparcia w temacie edukacji praw człowieka w szczególności przeciwdziałania dyskryminacji.

Projekt był przeznaczony dla wolontariuszy z różnych organizacji z regionu Europy Środkowej i Wschodniej: SCI Rumunia, AVI Mołdowa, SVIT Ukraina, Sodrujestvo Rosja Republika Czuwaszja, Siberian Creative Group Rosja Republika Buriacja oraz Stowarzyszenie „Jeden Świat”.

Szkolenia zostały przygotowane i przeprowadzone przez zespół: Yael Ohana (starszy trener), Miłosz Czerniejewski, Grażyna Puławska, Dominika Swoboda, Małgorzata Tur.

Przedsięwzięcie zostało sfinansowane zostało ze środków Fundacji im. Stefana Batorego w Programie Wschód-Wschód.

Szkolenia regionalne nt. projektu w ramach Programu „Młodzież w działaniu” oraz pozyskiwania środków z Programu w woj. wielkopolskim i lubuskim

Projekt współfinansowany ze środków Programu „Młodzież w działaniu”.

Na projekt złożył się cykl szkoleń nt. zarządzania projektem i Programu „Młodzież w działaniu”. Uczestnikami szkoleń byli mieszkańcy województwa lubuskiego i wielkopolskiego: młodzież, przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji, nauczyciele. Szczególny nacisk położono na udział w szkoleniach młodzieży z mniejszymi szansami. Każde szkolenie trwało 20 godzin i prowadzone było metodami interaktywnymi, angażując uczestników w jak najszerszym zakresie. Podczas szkoleń uczestnicy pracowali nad konkretnymi projektami, które planują realizować w przyszłości. Oprócz zagadnień związanych z Programem „Młodzież w działaniu” i zarządzaniem projektem, podczas szkoleń poruszano również tematykę różnorodności, uczestnictwa i partnerstwa.

Polsko-niemieckie szkolenie dla trenerów

Projekt współfinansowany ze środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Szkolenie odbyło się w dniach 25-30 listopada 2008r. w Puszczykowie. Uczestniczyło w nim 15 doświadczonych trenerów i multiplikatorów z SCI Niemcy i Stowarzyszenia „Jeden Świat”. Celem projektu było wzmocnienie osób angażujących się w działania antydyskryminacyjne i wymiana doświadczeń między uczestnikami.

Polsko - niemiecka współpraca

Stowarzyszenie od początku swojego istnienia blisko współpracuje z niemieckim oddziałem organizacji Service Civil International z siedzibą w Bonn.

Szczególnym zainteresowaniem cieszą się projekty dotyczące tematyki historycznej oraz workcampy w Miejscach Pamięci.

Organizowane projekty współpracy polsko-niemieckiej wspierane są finansowo przede wszystkim przez Fundację Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, której Stowarzyszenie jest jednostką centralną.

DZIAŁANIA LOKALNE

Philo Cafe

Philo cafe rozumiane jest jako otwarta, niemoderowana przez nikogo dyskusja na wcześniej wybrany temat w miłej, kawiarnianej atmosferze.

W 2008 roku odbyły się 3 takie spotkania:

W marcu w ramach projektu ProKolors II w kawiarni „Głośna samotność” w rozmowie, której przewodnim tematem był "jaki jest izm rasy", wzięło udział 26 osób. Konwersacja krążyła wokół przyczyn i konsekwencji rasizmu.

W maju „Kim jestem = skąd jestem?": projekcja filmu Krzysztofa Kieślowskiego „Gadające głowy”, która była przyczynkiem do rozmowy o tożsamości. W spotkaniu uczestniczyło 12 osób.

W czerwcu podczas Dnia Uchodźcy organizowanego przez Stowarzyszenie „Jeden Świat” miała miejsce projekcja krótkiego filmu oraz rozmowa o uchodźcach i ich sytuacji w Polsce. W rozmowie wzięło udział 9 osób.

Koordinacja: Laëtitia Barbry

Dni uchodźcy - przegląd filmów, 16-18 czerwca

Po raz kolejny, we współpracy z Polską Akcją Humanitarną, zorganizowaliśmy przegląd filmów z okazji obchodów Dnia Uchodźcy. Ideą przeglądu było zwrócenie uwagi społeczeństwa na problemy osób, które ze względu na prześladowania zostały zmuszone do opuszczenia swojej ojczyzny i szukania schronienia poza jej granicami. Prezentowane filmy przedstawiały temat uchodźstwa i migracji z różnych perspektyw, poczynając od ich przyczyn, a kończąc na problemach adaptacji w kraju przybycia. Poprzez projekcje filmów fabularnych i dokumentalnych chcieliśmy zachęcić uczestników przeglądu do pogłębiania tolerancji i szacunku dla różnorodności kulturowej. Koordynacja: Aneta Cruz-Kąciak

Spotkanie przedworkcampowe, 20 czerwca

Uczestnicy, poprzez gry i zabawy interakcyjne, zapoznali się z misją i historią założenia SCI oraz ideą workcampu. Uzyskali również szereg praktycznych informacji nt. warunków uczestniczenia w workcampie. Koordynacja: Justyna Byczkowska, Monika Czerwińska

Ewaluacja workcampów, 26 września

Jak co roku, Stowarzyszenie „Jeden Świat” podsumowało i zewalowało workcampy przeprowadzone latem w Polsce. Spotkanie koordynatorów to doskonała okazja, by dowiedzieć się o przebiegu poszczególnych projektów, tak by ulepszyć projekty w kolejnych latach. W tym roku spotkaliśmy się w kameralnym gronie w biurze Stowarzyszenia, by podzielić się naszymi doświadczeniami.

Prowadzenie: Klaudia Rutkowska, Agnieszka Szczepanik

Spotkanie poworkcampowe, 6 października

Jego głównym celem było stworzeniem wolontariuszom przestrzeni dla podzielenia się wspomnieniami z workcampu, opowiedzenia najciekawszych anegdot, pokazania zdjęć pozostałym uczestnikom oraz dla refleksji nad doświadczeniem przebywania w wielokulturowej i wielonarodowej grupie. Ponadto zaproszono uczestników spotkania do zaangażowania się w projekty realizowane przez Stowarzyszenie w ciągu roku.

Koordinacja: Justyna Byczkowska

Szkolenie dla koordynatorów workcampów, 13-16 listopada

W roku 2008 odbyło się jedno, połączone szkolenie dla koordynatorów i organizatorów workcampów. W szkoleniu wzięło udział 16 wolontariuszy. Prowadzenie: Klaudia Rutkowska, Wojciech Szczepanik

FestiwalOWA Jesień, Puszczykowo, 29-30 listopada

FestiwalOWA, czyli coroczne spotkanie wolontariuszy i sympatyków Stowarzyszenia „Jeden Świat”. Weekendowe spotkanie miało na celu integrację nowych wolontariuszy i aktywistów oraz przybliżenie im problematyki bardzo głośnej wówczas w Poznaniu, ze względu na rozpoczynającą się konferencję Narodów Zjednoczonych, a związanej z ekologią i zmianami klimatu.

Zaplanowano szereg gier i zabaw integracyjnych, zadań twórczych i problemowych.

Koordinacja: Laëtitia Barbry, Justyna Byczkowska

ProKolors II - wymiana młodzieżowa i Europejski Tydzień Akcji przeciwko Dyskryminacji Rasowej

Projekt współfinansowany ze środków Programu „Młodzież w działaniu”.

Wymiana odbyła się w dniach 2-16 marca 2008 r. z udziałem 21 uczestników z Niemiec, Rumunii, Islandii oraz Polski. Podczas wymiany zorganizowano cykl warsztatów na tematy związane z rasizmem i wydarzenia kulturalne służące zwróceniu uwagi mieszkańców Poznania na kwestie rasizmu i dyskryminacji. Uczestnicy wymiany prowadzili warsztaty dla uczniów poznańskich szkół, zorganizowali happening i uczestniczyli w wydarzeniach Europejskiego Tygodnia Akcji przeciwko Dyskryminacji Rasowej (koncert, wystawa prac konkursowych dzieci i młodzieży pt. „Jeden świat - wiele barw”, pokazy filmów, panel dyskusyjny).

Po zakończeniu wymiany powstała broszura pt. „ProKolors, edukacja i różnorodność. Rasizm: warsztaty edukacji nieformalnej. Materiały dla trenerów”, wydana w czterech językach (polskim, angielskim, niemieckim i rumuńskim).

Koordinacja: Laëtitia Barbry, Justyna Byczkowska, Aleksandra Kistowska

Projekt VOLINTEGRATION

Projekt VolIntegration został realizowany równolegle w 12 krajach Europy i miał na celu stworzenie europejskiej sieci różnych organizacji, które wspólnie promują wolontariat jako narzędzie rozwoju poczucia przynależności do społeczności lokalnej. Poprzez działania wolontariackie na poziomie lokalnych społeczności rozwija się odpowiedzialność wobec całego społeczeństwa. Jednocześnie projekt miał na celu informowanie młodych ludzi o istniejących w Europie możliwościach integracji społecznej i włączenia grup marginalizowanych.

Grupą docelową projektu byli młodzi ludzie pochodzący z trudnych środowisk, pracownicy młodzieżowi oraz lokalne władze, które są odpowiedzialne za lokalną politykę młodzieżową i socjalną.

Działania na rzecz tworzenia sieci obejmowały m.in. wymianę dobrych doświadczeń, szkolenia, działania informacyjne oraz wolontariackie projekty pilotażowe jako narzędzie społecznej integracji.

Naszym pilotażowym projektem wolontariackim był workcamp organizowany we współpracy z Fundacją Brata Alberta w Radwanowicach.

Koordinacja: Miłosz Czerniejewski

W 2004 roku zostaliśmy uhonorowani nagrodą im. Sergio Vieira de Mello w kategorii ORGANIZACJA POZARZĄDOWA za działania w dziedzinie promowania demokracji oraz pokojowego współistnienia i współdziałania społeczeństw, religii i kultur.

KALENDARIUM 2009

Termin	Wydarzenie
Styczeń	
styczeń - kwiecień	Dni Kultury Gejów i Lesbijek Philo Café (OW EVS), Poznań
13.01	Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza – spotkanie z Danielem Plutą nt. projektu „W miejscu kolibrów...”
Luty	
05-06.02	I szkolenie nt. Programu „Młodzież w działaniu”
18-22.02	Technical European Meeting (TEM), Niemcy
20-22.02	Spotkanie prep-teamu projektu „Human Rights Education in Practice!” Spotkanie informacyjne dla młodzieży (OW EVS) Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza
Marzec	
02-06.03	Stand-up - prawa człowieka w sztuce
05-06.03	II szkolenie nt. Programu „Młodzież w działaniu”
07.03	Walne Zebranie Członków
16.03	Początek placementu
18-24.03	Europejski Tydzień Przeciwko Rasizmowi – działania lokalne
23-29.03	Szkolenie „Combating Discrimination” w ramach projektu „Human Rights Education in Practice!” Warsztaty dla organizacji EVS (OW EVS), Poznań Philo Café (OW EVS), Kalisz Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza
Kwiecień	
	Tydzień Kultury Gejów i Lesbijek Spotkanie informacyjne dla młodzieży (OW EVS) Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza
Maj	
30.05 – 07.06	Spotkanie informacyjne dla młodzieży (OW EVS), Piła Szkolenie dla potencjalnych organizacji EVS (OW EVS) Philo Café (OW EVS), Mikuszewo III szkolenie nt. Programu „Młodzież w działaniu” Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza Wymiana „StylesInConflict”
Czerwiec	
czerwiec-wrzesień	Grupowy EVS – InterReligious Dialogue Messengers Spotkanie przedworkcampowe IV szkolenie nt. Programu „Młodzież w działaniu”
Lipiec / sierpień	
	Workcamps w Polsce EVS grupowy – 1 wolontariusz na wybranym workcampie Goszczenie wolontariusza z Indii w ramach AEEP Odwiedzamy workcampsy

Wrzesień

Spotkanie informacyjne dla młodzieży (OW EVS),
Wągrowiec
Warsztaty dla organizacji EVS (OW EVS), Poznań
Philo Café (OW EVS), Poznań

Październik

Spotkanie poworkcampowe dla wolontariuszy
Spotkanie - ewaluacja workcampów
Evaluation European Meeting (EEM)
Spotkanie informacyjne dla młodzieży (OW EVS), Wronki
Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza

Listopad

Szkolenie dla koordynatorów workcampów
Szkolenie dla potencjalnych organizacji EVS (OW EVS)
Philo Café (OW EVS), Poznań
Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza

Grudzień

05.12

Dzień Wolontariusza
Mini Akademia Maxi Rozwoju Wolontariusza
FestiwalOWA
International Committee Meeting (ICM), Mauritius

RAPORT ROCZNY 2008

Autorzy tekstów:

Laëtitia Barbry
Justyna Byczkowska
Miłosz Czerniejewski
Monika Czerwińska
Aneta Cruz-Kąciak
Marta Kurek
Daniel Pluta
Klaudia Rutkowska
Agnieszka Szczepanik
i inni

Zdjęcia: wolontariusze i pracownicy Stowarzyszenia „Jeden Świat”

Opracowanie: Klaudia Rutkowska

Korekta: Małgorzata Tur

STOWARZYSZENIE „JEDEN ŚWIAT”

ul. Krasińskiego 3a/1
60-830 Poznań

www.jedenswiat.org.pl
tel.: 61-84-84-338